

Sygn. akt III AUa 446/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Beata Górka (spr.)
Protokolant:	sekr. sąd. Karolina Popowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Szczecinie

sprawy H. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 lutego 2013 r. sygn. akt VII U 1456/12

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSO del. Beata Górka

III A Ua 446/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 października 2011 roku znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu wstrzymał ubezpieczonej **H. S.** wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Powyzszą decyzją zaskarżyła ubezpieczona H. S., uznając jej wydanie za rażące naruszenie przepisów prawa. W jej ocenie emerytura została jej przyznana wyłącznie w oparciu o uiszczone przez jej pracodawców składki, toteż żadne

późniejsze zmiany przepisów nie powinny jej dotyczyć. Tym samym ubezpieczona wniosła o natychmiastowa wypłatę należnego jej świadczenia od daty wstrzymania wypłaty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie w całości, powołując się na argumentację Trybunału Konstytucyjnego zaprezentowaną w wyroku z dnia 7 lutego 2006 roku w sprawie SK 45/04. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy dodał, iż ubezpieczona nie przedłożyła w organie rentowym świadectwa pracy lub zaświadczenia potwierdzającego fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego świadczyła pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

H. S., urodzona w dniu (...), w dniu 21 kwietnia 2009 roku złożyła na druku E 207 wnioski o prawo do emerytury. Do wniosku dołączyła świadectwo pracy z dnia 2 marca 2009 roku, potwierdzające zatrudnienie w okresie od 23 września 1966 roku do dnia 24 grudnia 1981 roku oraz potwierdzający fakt aktualnego na dzień składania wniosku zatrudnienia. Jednocześnie w druku E 202, datowanym na dzień 10 września 2009 rok, wskazano, iż ubezpieczona nadal pracuje.

Decyzją z dnia 16 grudnia 2009 organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2009 roku. Ustalając ubezpieczonej H. S. prawo do świadczenia organ rentowy uwzględnił jej łącznie 41 lat, 4 miesiące, 4 dni ogólnego stażu ubezpieczenia, obejmującego także okres od 29 lipca 1982 roku do 31 marca 2009 roku z tytułu pracy za granicą. Ustalając wysokość świadczenia organ rentowy uwzględnił proporcje okresów przepracowanych w Polsce (179 miesięcy) do ogólnego stażu ubezpieczeniowego (496 miesięcy).

Decyzją z dnia 26 marca 2010 roku przeliczył ubezpieczonej należne świadczenie ustalając jego wysokość na kwotę 609,64 złotych. wypłatę powyższego świadczenia zawiesił jako mniej korzystne. Decyzją z dnia 30 marca 2010 roku przyznano ubezpieczonej prawo do świadczenia od dnia 1 kwietnia 2009 roku w wysokości 1.018,41 złotych.

Decyzją z dnia 5 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu wstrzymał ubezpieczonej H. S. wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną.

W ocenie sądu okręgowego niniejszej poza sporem lokowały okoliczności faktyczne. Przedmiot sporu dotyczył zasadności wstrzymania ubezpieczonej wypłaty należnego jej świadczenia.

Ubezpieczona nabyła prawo do emerytury z dniem 1 kwietnia 2009 roku. Ubezpieczona nadal po dniu 1 października 2011 roku kontynuuje zatrudnienie, bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Okoliczność ta wprost wynika z druków E 207 i E 202.

Z powyższego wynika, iż rozstrzygnięcie sporu niniejszego poza potwierdzeniem powyższych okoliczności nie wymagało od Sądu prowadzenia dodatkowego i obszerniejszego postępowania dowodowego. Spór ten miał bowiem charakter sporu stricte interpretacyjnego.

Zaskarżoną decyzję organ rentowy oparł na treści przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707).

Powyższy przepis rozciągał stosowanie przepisu art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako: ustawa emerytalna) od dnia 1 października 2011 roku. Omawiany przepis art. 103a został dodany do ustawy emerytalnej przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 roku, Nr 257 poz. 1726) i wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku. Stanowi on, iż „prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury”.

Z brzmienia tego przepisu wynika więc, iż w odniesieniu do osób, które pozostając w zatrudnieniu nabyły prawo do emerytury w 2011 roku, organ rentowy w ogóle nie podejmuje wypłaty świadczenia, jeżeli nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy. Jednakże, po rozwiązaniu umowy o pracę, osoby te mogą zatrudnić się ponownie u tego samego lub innego pracodawcy i wówczas emerytura będzie im wypłacana (ustaną przesłanki do jej zawieszenia).

Sąd okręgowy zauważył, iż dyspozycja przywołanego przepisu nie odnosi się do stanu faktycznego powstałego na gruncie sprawy niniejszej. W dacie wstrzymania wypłaty świadczenia, jak po tej dacie ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu, jednak prawo do emerytury nabyła ona w dniu 1 kwietnia 2009 roku, kiedy wskazany wyżej regulacja nie obowiązywała. Dodać należy, iż świadczenie przyznano ubezpieczonej już po uchyleniu tożsamego treściowo przepisu art. 103 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku przepisem art. 37 punkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych.

Oznacza to, iż zadaniem Sądu była ocena sytuacji prawnej ubezpieczonej należącej do grupy świadczeniobiorców, którzy nabyli prawo do świadczenia w stanie prawnym nieprzewidującym wstrzymywania wypłaty świadczenia, czyli po uchyleniu przepisu art. 103 ust. 2 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku, przed wejściem w życie art. 103a w/w ustawy i przed zakwestionowaniem konstytucyjności przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku, umożliwiającego stosowanie przepisu art. 103 a tejże ustawy od dnia 1 października 2011 roku.

W ocenie sądu okręgowego szczególnie ta ostatnia okoliczność i treść wydanego w tym kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego, stanowi czytelną wskazówkę do rozstrzygnięcia zawisłego sporu.

I tak wskazał, iż z dniem 22 listopada 2012 roku art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, został uznany wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku (sygn. akt K 2/12) za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny zważył, że podstawowy problem w zawisłej przed nim sprawie dotyczył oceny, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia.

Zauważył, iż we wskazanym wyżej okresie (pomiędzy dniem 8 stycznia 2009 roku a 31 grudnia 2010 roku) świadczenie emerytalne nabyła ubezpieczona H. S..

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby emeryturę nadal pobierać po 1 października 2011 r., musiały one rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. W przeciwnym razie ich świadczenie emerytalne ulegało zawieszeniu. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, należy dojść do wniosku, że gdyby w momencie

przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, żeby uzyskać świadczenie emerytalne, to ich decyzja być może byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowały zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszej emerytury. Co więcej - późniejsze złożenie wniosku oznaczałoby wyższe świadczenie emerytalne. Treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Trybunał Konstytucyjny zwrócił ponadto uwagę, że ustawodawca wprawdzie przewidział w art. 194c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodaną ustawą z 10 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, możliwość ponownego, korzystniejszego od zasad ogólnych, ustalenia wysokości świadczenia dla osób, które złożyły wnioski o emeryturę w latach 2009-2010, a którym świadczenie zostało zawieszane od 1 października 2011 r., jednakże uzależnił skorzystanie z niej od spełnienia warunku niepobierania zawieszanej emerytury przez 18 miesięcy. Tym samym osoby, które go nie spełnią, mogą wprawdzie przeliczyć wysokość emerytury po rozwiązaniu stosunku pracy, ale na zasadach ogólnych - świadczenie zostanie zatem wyliczone wg kwoty bazowej albo średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku, którego mogliby nie składać, gdyby wiedzieli, że zostanie w stosunku do nich zmieniona treść ryzyka emerytalnego.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utraci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczący to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Powyższy wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw w dniu 22 listopada 2012 roku. Wynika z niego wprost, iż świadczenia, których wypłatę wstrzymano wstrzymane od dnia 1 października 2011 roku, w odniesieniu do osób, które nabyły świadczenie w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., podlegają wypłacie. Pozostaje w tym miejscu ustalenie w jakiej dacie winno nastąpić wznowienie wypłaty świadczenia.

Zważył również, iż postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest zasadniczo kontynuacją postępowania administracyjnego i rola sądu sprowadza się do kontrolowania prawidłowości decyzji kończącej to postępowanie, a więc ze swej istoty weryfikacja ta nie powinna uwzględniać stanu istniejącego w dacie późniejszej niż data jej wydania. Natomiast przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim przewidywał wymóg rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą wobec osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności zwalniania się z pracy, dopiero z dniem ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku sygn. akt K 2/12, tj. z dniem 22 listopada 2012 roku, utracił domniemanie zgodności z art. 2 Konstytucji RP (argument z art. 190 Konstytucji RP).

Oczywistą konsekwencją stwierdzenia niekonstytucyjności przepisu, w oparciu o który wydano akt administracyjny, jest utrata mocy wiążącej tego przepisu od daty wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Skoro domniemanie konstytucyjności ustało, zadaniem Sądu jest zapewnienie ochrony tym wszystkim podmiotom, których pozycja uległa pogorszeniu poprzez istnienie tego domniemania. W takiej właśnie sytuacji znalazła się ubezpieczona.

Dodać w tym miejscu, iż sam przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku, nie został zakwestionowany w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, przeto zadaniem Sądu był obowiązek dokonania jego wykładni z wyłączeniem uchylonego przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku, a w zgodzie z przepisami Konstytucji RP (tu zwłaszcza z przepisem art. 2). Na istnienie takiego obowiązku składów orzekających zwracał uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 maja 2010 roku, sygn. akt III UK 2/10, Lex nr 1037192).

W tym stanie rzeczy za przywrócenie stanu zgodnego z Konstytucją na gruncie niniejszego postępowania jest przyznanie ubezpieczonym, którym wstrzymano wypłatę świadczeń, prawo do dalszej ich wypłaty od dnia jej

zawieszenia. Każde inne rozstrzygnięcie, np. przyznające prawo do wypłaty od dnia wejścia w życie przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, nie stanowiłoby kompletnego przywrócenia stanu zgodnego z Konstytucją.

O ile bowiem organ rentowy jest obowiązany do ścisłego i bezwzględnego przestrzegania przepisu, który w dniu rozstrzygnięcia sprawy H. S. stwarzał możliwość zawieszenia emerytury, to ograniczenie takie nie dotyczy sądu, który rozpoznając sprawę po dniu ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego jego niekonstytucyjność, jest obowiązany do podejmowania wszelkich, leżących w jego kompetencji środków mających na celu przywrócenie stanu zgodnego z Konstytucją.

Mając powyższe na uwadze Sąd – na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, przyznając ubezpieczonej **H. S.** prawo do wypłaty emerytury od chwili jej zawieszenia.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł organ rentowy.

Zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zarzucając mu:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1/ art. 28 w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) przez jego błędną wykładnię, skutkującą zmianą spornej decyzji organu rentowego w sytuacji gdy przedmiotowa regulacja prawna nie uzasadniała nakazania organowi rentowemu podjęcia wypłaty spornej emerytury od dnia 01.10.2011 r., tj. od dnia jej zawieszenia, do dnia 21.11.2012 r., w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r., sygn. akt: K 2/12,

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o:

1. Zmianę zaskarżonego wyroku w części poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do dalszej wypłaty emerytury od 22 listopada 2012r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy – wbrew zarzutom apelacyjnym - nie naruszył norm prawa materialnego, a zapadłe rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji jest trafne i nie ma podstaw do jego zmiany.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w dniu 1.04.2009r., a zatem w okresie kiedy nie obowiązywał już uchylony z dniem 8.01.2009r. przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, będącego pierwowzorem dla później uchwalonego przepisu art. 103a ustawy emerytalnej, wprowadzającego obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą pod rygorem zawieszenia wypłaty nabytej emerytury. Bezsparnie też organ rentowy zawiesił wypłatę świadczenie emerytalne na innej podstawie, tj. przepisu art. 103a ustawy emerytalnej, uznanego następnie przez Trybunał Konstytucyjny za regulację niekonstytucyjną w określonym w wyroku zakresie. W niniejszej więc sprawie nie było podstaw do zawieszenia wypłaty emerytury i to od samego początku, a nie – jak wywodził organ rentowy – dopiero od dnia opublikowania wyroku Trybunału Konstytucyjnego w Dzienniku Ustaw i to z mocą na przyszłość. Z chwilą bowiem ogłoszenia wyroku z Dzienniku Ustaw jedynie potwierdzono niekonstytucyjność przyjętej przez ustawodawcę regulacji prawnej. Sąd Apelacyjny wskazuje też na utrwaloną linię orzecznictwa: orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzające niezgodność aktu normatywnego lub jego części z Konstytucją, wchodzące w życie z dniem ogłoszenia, mają skutki retrospektywne, tj. działają wstecz (zob. wyrok z dnia 6.04.2006r., sygn. III AUa 996/05, OSA 2008r. nr 3, str. 6, LEX nr 357749, wyrok z dnia 16.01.2013r. LEX nr 1264372; zob. uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 79, uchwały z dnia 23 stycznia 2001 r., III ZP 30/00, OSNP 2001, nr 23, poz. 685, z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, z dnia 23 stycznia 2004 r. III CZP 112/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 61,

z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 81 i z dnia 19 maja 2006 r. III CZP 26/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 39 oraz wyroki z dnia 10 listopada 1999 r., I CKN 204/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 94, z dnia 19 grudnia 1999 r., I CKN 632/98, niepubl., z dnia 19 kwietnia 2000 r., II CKN 272/00, niepubl., z dnia 15 stycznia 2003 r. IV CKN 1693/00, niepubl., z dnia 9 października 2003 r., I CK 150/02, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 132, ze sprost. OSNC 2004, nr 10, s. 131, z dnia 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005, nr 4, poz. 54, z dnia 30 września 2004 r., IV CK 20/04, OSNC 2005, nr 9, poz. 161, z dnia 26 listopada 2004 r., V CK 270/04, niepubl., z dnia 12 stycznia 2005 r., I CK 457/04, niepubl., z dnia 7 października 2005 r., II CK 756/04, "Monitor Prawniczy" 2005, nr 21, s. 1027, z dnia 14 września 2006 r., III CSK 102/06, niepubl., z dnia 15 czerwca 2007 r., II CNP 37/07, niepubl., z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 315/07, niepubl., z dnia 19 czerwca 2008 r. V CSK 31/08, OSNC-ZD 2009, nr 1, poz. 16, z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 379/08, OSNC 2009, nr 10, poz. 172 i z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 110/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 82, a także postanowienia z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPUS 2001, nr 10, poz. 331 i z dnia 15 kwietnia 2004 r., IV CK 272/03, niepubl.). Od zasady skuteczności wyroku Trybunału Konstytucyjnego ex tunc istnieją co prawda wyjątki mające podstawę w przepisach Konstytucji RP, ale niewątpliwie nie zachodzą one w okolicznościach niniejszej sprawy. Przypadkiem wyłączenia retroaktywności wyroku Trybunału Konstytucyjnego jest wyraźne stwierdzenie w tym zakresie zawarte w sentencji wyroku Trybunału, w której wyłącza retroaktywność w pełnym zakresie, tzn. określa jego skutki na przyszłość. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r., sygn. II CSK 335/10, Biuletyn SN z 2011, nr 4, s. 8), wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie jest skuteczny ex tunc, również w takim zakresie, w jakim naruszałoby to zasadę ochrony praw słusznie nabytych (art. 2 Konstytucji RP). A contrario, w przypadku przyznanej emerytury, a ściślej przyznanego prawa do emerytury, wskutek spełniania przez ubezpieczonego wszystkich ustawowych przesłanek, według stanu prawnego obowiązującego na dzień wydania decyzji, a więc w sytuacji prawa słusznie nabytego, ochrona realizacji tego prawa, czyli wypłaty rozciąga się na cały okres. Charakterystyczny zaś przykład wyłączenia skuteczności ex tunc wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynikający z odroczenia utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu (art. 190 ust. 3 Konstytucji) nie dotyczy niniejszej sprawy, jak też nie może być tłumaczone inaczej niż jego pozostawienie przez oznaczony czas w porządku prawnym i oznacza, że Trybunał Konstytucyjny, mimo stwierdzenia niezgodności aktu z przepisami wyższego rzędu, działając w granicach kompetencji, utrzymuje w mocy normę prawną. Do wskazanej zatem w wyroku Trybunału Konstytucyjnego daty utraty mocy obowiązującej przepis musi być uznany za zgodny z Konstytucją, a tym samym wyłączony jest skutek retrospektywny takiego wyroku (zob. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136, z dnia 24 stycznia 2004 r., III CZP 112/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 61 i z dnia 23 czerwca 2005 r., III CZP 35/05, OSNC 2006, nr 5, poz. 81, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 28/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 31 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2008 r., V CZ 73/08, nie publ.). Ustawodawca nie mógł zatem, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej – przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego – na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Określając skutki wyroku Trybunał wyjaśnił, że z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc przepis art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy emerytalnej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt sprawy, niewątpliwie H. S. znajduje się w kręgu beneficjentów omawianego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z uwagi na treść przepisów obowiązujących w dacie wydania decyzji organu rentowego przyznającego prawo do świadczenia emerytalnego.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego.

del. SSO Beata Górska SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Urszula Iwanowska